

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ADNAN İZGİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/12920)

Karar Tarihi: 11/12/2018

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Rıdvan GÜLEÇ
Raportör Yrd. : Zehra GAYRETLİ
Başvurucu : Adnan İZGİ
Vekili : Av. Fatma ESEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ceza davasında esaslı talep ve görüşlerin değerlendirilmemesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/7/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, başvuru hakkında görüş bildirmeyeceğini ifade etmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. 1969 doğumlu olan başvurucu, olay tarihinde Adana'da ikamet etmektedir.

9. Başvurucu, pek çok ülkede faaliyet gösteren Hizb-ut Tahrir isimli örgütün üyesi olduğu gerekçesiyle Adana 7. Ağır Ceza Mahkemesinin 24/12/2012 tarihli kararıyla 2 yıl 2 ay hapis ve 3.666 TL adli para cezası ile cezalandırılmıştır. Karar gerekçesinin ilgili kısımları şöyledir:

"...Hizb üt Tahrir örgütünün amacının;teokratik esaslara dayalı bir din devleti ve sonuçta bir hilafet devleti kurarak tüm İslam toplumlarını bir hilafet devleti çatısı altında toplamak amacıyla olduğu;Tüm İslam ülkelerinde islami benimseyen toplumlarda bu örgütün yasa dışı faaliyetlerde bulunduğu,örgütün Türkiye sorumlusunun ... olduğu ve bunun yakalandığı,örgütün henüz silahlı bir eyleminin bulunmamasına rağmen Türkiye içerisinde şiddeti ve terörü teşvik ederek örgüte eleman kazandırma,propaganda faaliyetlerinde bulunma,örgüt mensuplarından bağış toplama,aidat toplama,bildiri dağıtma ve sonuçta hilafet devleti kurulduktan sonra Müslüman olmayan diğer toplumların kurulu bulunan devletlerini cihat yolu ile hilafet devletine dahil etme gayesi ile silahlı mücadelenin başlayacağını dair görüşleri Emniyet Genel Müdürlüğüne tespit edilmiş,ayrıca Yargıtay 9. Ceza Dairesinin istikrar kazanmış görüşlerinde de bu örgütün 3713 S. Y. 'nın 1. maddesinde tarif edilen ve şiddeti özendirilen ve teşvik eden bir terör örgütü olduğu vurgulanmıştır.

Hizb-üt Tahrir örgütü henüz silahlı mücadele safhasına geçmemiştir, ancak gerekli güce eriştikten sonra amaçlanan teokratik devleti kurmak demokratik yollarla sağlanmayacağından ve bu amaca ancak terör yöntemleri ile ulaşılabileceğinden örgüt 3713 sayılı yasa kapsamında terör örgütü olarak değerlendirilmektedir.

Sanığın savunması, olay esnasında kaydedilen görüntü ve fotoğraflarla, ele geçen bildiri örgütsel içerikli kitap ve dergilerle ayrıca sabıkasına yansıyan Hizb-ut Tahrir terör örgütü üyeliği suçundan almış olduğu mahkumiyet ve sonrasında Hizb-ut Tahrir terör örgütü ile bağlantısını kopartmayarak yukarıda anlatılan örgütün eylemine katılarak, örgütle ilişkisini kesmediği 02/09/2005 İstanbul Fatih Camii önünde düzenlenen Hizb-ut Tahrir örgütünün en önemli faaliyetlerinde olan " Hilafetin Kaldırılış Yıldönümü" mitingine katılarak burada yasa dışı slogan attığı bununla ilgili fotoğrafının dosya içerisinde olduğu, ayrıca örgüte taban oluşturmak için tebliğ çalışmaları yaptığı, sanığın evinde 15/11/2004 tarihinde yapılan aramada 02/09/2005 tarihindeki eylemede okunan bildiri metnini, ayrıca örgütü tanımlayan bilgi notunun evinde ele geçirildiği bu olay ile ilgili olarak 13/12/2005 tarihinde örgüt üyeliği suçundan kamu davası açıldığı, tutuklu yargılanır iken tahliye olması üzerine Konya iline gittiği, burada yakalandığı 04/02/2006 tarihine kadar faaliyetlerini sürdürdüğü Konya'daki eylemleri nedeni ile 15/03/2006 tarihinde Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2006/51 esas sayılı iddianamesi ile "Hizb-ut Tahrir terör örgütü üyesi olmak suçundan" yeniden kamu davası açıldığı, sanığın bu iddianamede belirtildiği üzere örgütle arasındaki hiyerarşik bağı sürdürürerek örgüte üye kazandırmak maksadı ile tebliğ faaliyetleri yürüttüğü 04/02/2006 tarihinde evinde yapılan aramada Hizb-ut Tahrir örgütüne adam kazandırmak maksadı ile propaganda içerikli çok sayıda CD, dergi, kitap ve dokümanların ele geçirildiği, ele geçirilen dokümanlarla ilgili incelememe tutanaklarının yapıldığı, sanığın savunmalarında örgütün faaliyetlerini legal kabul ederek bir siyasi parti olarak değerlendirdiği, bu şekilde Hizb-ut Tahrir adına faaliyet yürüttüğünü zimnen ikrar ettiği, ancak mahkeme aşamasında vermiş olduğu savunmasında suçlamaları kabul etmemişse de; tüm dosya kapsamı ve soruşturma aşamasındaki beyanı birlikte değerlendirildiğinde, Hizb-ut Tahrir terör örgütü üyesi olduğu kanaatine varılmıştır..."

10. Anılan karar, Yargıtay 9. Ceza Dairesince 17/5/2014 tarihinde onanmıştır. Başvurucu onama kararından 25/6/2014 tarihinde haberdar olduğunu belirtmiştir.

11. Başvurucu 23/7/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

12. Emniyet Genel Müdürlüğünün Hizb-ut Tahrir örgütüne ilişkin raporu ve bu örgütle ilgili mahkeme kararları için *Yılmaz Çelik* [GK] (B. No: 2014/13117, 19/7/2018, §§ 23-29) kararına bakılabilir.

IV. İLGİLİ HUKUK

13. İlgili hukuk kaynakları için *Yılmaz Çelik* (aynı kararda bkz. §§ 30, 31) kararına bakılabilir.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Mahkemenin 11/12/2018 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

15. Başvurucu;

i. Hizb-ut Tahrir Örgütünün mevzuattaki terör tanımına hiçbir şekilde uymadığını, sadece düşüncelerini ortaya koyan, hiçbir fiziksel şiddete, baskıya yönelik eylemi bulunmayan bu örgütün mitinginde yer aldığı gerekçesiyle cezalandırılmasının eşitlik ilkesine aykırı olduğunu,

ii. İşlemiş olduğu belirtilen suçu ilk derece mahkemesi ve Yargıtayın silahlı terör örgütüne üye olma ve terör örgütüne üye olma şeklinde farklı ifade ettiklerini, isnad edilen suçun tanımında bile bir belirsizlik söz konusu iken mahkûm edilmesinin adil yargılanma hakkına aykırı olduğunu,

iii. Aynı dosyada birlikte yargılandığı başka bir şahsın duruşmada hazır edilemediğinden dosyasının ayrıldığını, dosyası ayrılan sanığın Adana 6. Ağır Ceza Mahkemesi kararıyla beraat ettiğini, aynı soruşturma kapsamında aynı suçla yargılanan bu kişi beraat ederken kendisinin mahkûm olmasının eşitlik ilkesine aykırı olduğunu,

iv. Düşünce hürriyeti kapsamındaki faaliyetler nedeniyle cezalandırılmasının ifade özgürlüğüne aykırı olduğunu

ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

16. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun şikâyetlerinin bir bütün olarak adil yargılanma hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir (*Yılmaz Çelik*, § 36).

17. Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

18. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

19. Anayasa Mahkemesi, aynı mahiyetteki şikâyetleri *Yılmaz Çelik* (aynı kararda bkz. §§ 45-62) kararında incelemiştir. Mahkeme esas olarak derece mahkemelerinin kararlarında Hizb-ut Tahrir'in bir terör örgütü olarak kabul edilmesine ilişkin olarak yeterli bir değerlendirme yapılmadığını ve derece mahkemelerinin bazı şablon cümlelerin tekrarı görünümünde olan kararlarını hangi temele dayandırdıklarını yeterince açık olarak belirtmediklerini tespit etmiştir. Anayasa Mahkemesi ilave olarak derece mahkemelerinin ve Yargıtayın Hizb-ut Tahrir örgütünün bir terör örgütü olup olmadığına yönelik hiç değilse bir kere değerlendirmede bulunması, gerekçelerini başvuruçunun temel iddiaları ile mahkemelerin resen tespit edecekleri ve yargılamanın doğasının gerektirdiği sorulara cevap verebilecek nitelikte hazırlaması gerekirken bunu yapmadıkları sonucuna ulaşmıştır. Mahkeme bu gerekçeyle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamında gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

20. İlk derece mahkemesinin, başvuruçunun mahkûmiyetine ilişkin kararının gerekçesi ile Yargıtay ilamı incelendiğinde Hizb-ut Tahrir'in bir terör örgütü olarak kabul edilmesine ilişkin olarak yeterli bir değerlendirme yapılmadığı, gerekçelerin başvuruçunun temel iddialarını karşılamadığı, mevcut başvuruda da anılan *Yılmaz Çelik* kararından ayrılmayı gerektiren bir yön bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle başvuruçunun Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamında gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

21. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvuruçunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

22. Başvurucu, yargılamanın yenilenmesine karar verilmesi talebinde bulunmuştur.

23. Başvurucunun Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı kapsamında *gerekçeli karar hakkının* ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla somut başvuruda ihlalin mahkeme kararından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

24. Bu durumda *Yılmaz Çelik* kararında da belirtildiği üzere (aynı kararda bkz. § 69) gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Buna göre yapılacak yeniden yargılama ise 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda derece mahkemelerince yapılması gereken iş, öncelikle ihlale yol açan mahkeme kararının ortadan kaldırılmasından ve ihlal sonucuna uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere Adana 7. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan ve 1.980 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.186,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,**

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE,**

C. Kararın bir örneğinin gerekçeli karar hakkı ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Adana 7. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2012/285, K.2012/276) **GÖNDERİLMESİNE,**

D. 206,10 TL harçtan ve 1.980 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.186,10 TL yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,**

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA,**

Başvuru Numarası : 2014/12920

Karar Tarihi : 11/12/2018

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 11/12/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M.Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ